

2011. DECEMBER 24. SZOMBAT

1PÉTER 4,12–19

DR. PERES IMRE

Boldogság Krisztusért szenvedni

^{4,12}Szeretteim! A szenvedés tüze miatt, amely megpróbáltatásul támadt közöttetek, ne háborogjatok úgy, mintha valami meglepő dolog érne titeket. ^{4,13}Sőt, amennyire részesültök a Krisztus szenvedésében, annyira örüljétek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is ujjongva örülhessetek. ^{4,14}Boldogok vagytok, ha gyaláznak titeket a Krisztus nevéért, mert a dicsőség Lelke, az Isten Lelke megnyugszik rajtatok. ^{4,15}Közületek tehát senki se szenvedjen mint gyilkos, mint tolvaj, mint gonosztevő, vagy mint más dolgába avatkozó. ^{4,16}Ha azonban valaki mint keresztyén szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel. ^{4,17}Mert itt van az az idő, amikor elkezdődik az ítélet az Isten háza népén. Ha pedig először rajtunk kezdődik, akkor mi lesz a vége azoknak, akik nem hisznek az Isten evangéliumában? ^{4,18}És ha az igaz is alig menekül meg, akkor hova lesz az istentelen és a bűnös? ^{4,19}Akik tehát az Isten akaratából szenvednek, azok is - jót cselekedve - ajánlják lelküket a hű Teremtőnek.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A keresztyének számára soha nem lehet meglepő, hogy nehézségekbe ütközik hitük vagy életük. Üldözték Krisztust, és ez a sors várhat a követőire is. De ne csüggedjenek el, mert ahogy részesülnek Krisztus szenvedéseiben, részesülni fognak Krisztus dicsőségében is. Ezért örömmel kell fogadni minden üldöztetést, mert ez a boldogságnak különös fajtája. Ha mások szenvednek saját hibájukért, ami rájuk nézve gyalázatos dol-

log, mennyire inkább kellene a keresztyéneknek emelt fővel vállalni a szenvedést Krisztusért. Az idő rövidre van szabva.¹ Isten ítélete igazságot szolgáltat az egyháznak és ellenségeinek is. Ezért nem kell szégyellni a Krisztus-hitet. Lesz még ennek becsülete az eszkatonban.

Exegetikai megjegyzések

12–13. vers

A következő megszólításban az apostol nagyon közvetlen: Szeretteim (ἀγαπητοί). Lehet, hogy nem csak azért szól ilyen közvetlen hangon, mert ténylegesen szereti azokat, akiknek ír, hanem a további téma is követeli, hogy a levélíró nagyon nagy szeretettel fogalmazzon. Tényleg nehéz témáról kell tovább írnia, amikor rá kell térnie a „szenvedés tüze” és a „megpróbáltatásokra”. Bizonyára, hogy a háttérben konkrét esetek állhattak, amelyekben konkrét emberek és családok szenvedtek. Nem kizárt, hogy az üldözés már meg is tizedelte őket. A tényleges veszteség, valamint a fájdalom és a szomorúság védekezésre állítja be az embereket. A letargia és hiedelem mellett szóhoz jut a háborgás, illetve a felháborodás. A kérdések gyötörők: miért kell szenvedni Krisztus követőinek? Miért nem szabadítja meg őket az Úr? Miért nem jön vissza az Úr, hogy véget vessen az emberi gonoszságnak? Mikor jön el a felüdülés ideje és az igazi békekorszak? Az apostol rámutat arra, hogy semmi meglepő, ami keresztyénjeivel történik. A szenvedések és üldöztetések mindig is kísérő jelenségei voltak a komoly hitnek és istenfélelemnek. Krisztus is ezt az utat járta. A

¹ Vö. KOVÁCS Krisztián, Jó tett helyébe..., in: *Igazság és Élet* 2 (2008), 21.

keresztyéneknek is Krisztus szenvedéseiben kell részesedniük. Ezt ne balsorsnak, vagy tragédiának vegyék, hanem örömmel.² Mert ahogy most Krisztus szenvedésében részesülnek, úgy fognak Krisztus dicsőségében is részesülni, és ujjongva örülni Krisztus második eljövetelekor.

14–16. vers

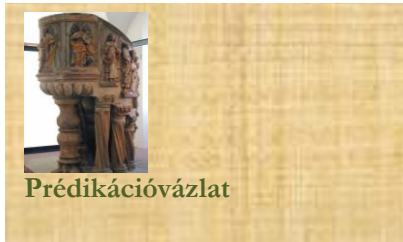
Újra visszautal az apostol arra, hogy boldogok azok, akiket gyaláznak Krisztus nevéért (Mt 5,10-11). Ez a szemlélet természetesen nem egyszerű: örülni a gyalázkodásoknak. A gyalázkodás mélyen érinti az ember érzelmeit, önbecsülését, a közösségben való helyzetét. Minden gyalázkodás megalázással, megszegyenítéssel, vagy akár testi bántalmazással járt együtt. Ki szenvedheti ezt el zokszó nélkül, sőt örömmel? Ez nem ideális életeszmény; ahhoz rengeteg lelki erő és maximálisan pozitív életkitartás szükséges. Az apostol azt mondja, hogy a keresztyének mégis, az ilyen helyzetben is boldogok lehetnek, mert Isten lelke megnyugszik rajtuk. A tűrés és kitartás alkalmassá teszi őket arra, hogy Isten lelke áradjon életükön keresztül tovább. Ez bizonyos szempontból felmagasztosult állapot – a determináló körülmények ellenére. Mert a dicsőség lelke nem azokon nyugszik meg, akik hősök önmagukban, és az erőfitogtatásban tűnnek ki, hanem akik a türelem és alázat legalsóbb fokait járják. Krisztus embere Krisztusért szenvedjen, nem pedig úgy, mint gyilkos, tolvaj, gonosztevő, vagy más dolgába avatkozó. Ezek a bajok a külvilági emberekre jellemzőek. A keresztyén ember ne szégyenkezzék, ha mint keresztyén szenved – Krisztusért és hitéért.

17–19. vers

Az apostol Isten ítéletére apellál, amit először is a saját egyháza ellen lát megvalósulónak. Az a véleménye, hogy először Isten népe kerül ítéletre, s majd azok következnek, aki nem hisznek az evangéliumban. Ebben a szemléletben bizonyos apokaliptikus sorrend látszik valószínűnek. Az időt már egészen közelinek érzi, sőt „itt van már” – mondja az apostol. Tudja, hogy az ítélet igazságos lesz, amiben az igaz is alig menekül meg (Péld 21,21). Mennyivel rosszabb sorsra számíthatnak az istentelenek. Itt bizonyára az egyházat üldöző ellenségre gondolhat. Ezeket az apokaliptikus gondolatokat azért hozta fel az apostol, hogy biztatást nyújtson követőinek a kitartásban és hűségben. Ne fájadjanak meg a jó cselekvésében, hanem bizalommal ajánlják lelküket a hű Teremtőnek. Ahogy Jézus is tette, amikor a legnehezebb időben, a Getsemánéban az Atya kezébe ajánlotta lelkét (Lk 23,46).³

² Vö. Gerhard DELLING, *Der Kreuzestod Jesu in der urchristlichen Verkündigung*, Berlin, Evangelische Verlagsanstalt, 1971, 36-45.

³ Vö. A. R.C. LEANEY, *The Letters of Peter and Jude*, CBC, Cambridge, University Press, 1967, 66.

Prédikációvázlat

1. A szenvedés tüze

Bizonyára senki sem szereti, ha szenvednie kell. Mindig azt várjuk, hogy már csak elmúlik, még egy kicsit kell várni. De néha hosszúra nyúlik a várakozás, és a szenvedés nem hogy szűnne, hanem egyre erősebb, és égetőbb. Kint a társadalomban, a közösségben, a gyülekezetben, a családban vagy saját lelkünkben. Mert a szenvedést nemcsak testünkön érezzük néha, hanem lelkünkben is. És olykor a lelki szenvedést sokkal nehezebb elhordozni, mint a testit: éget, mintha tűz lenne

mellünkön. Jajgassunk? Tiltakozzunk? Háborogjunk? Szidalmazunk? Mit érne ez, mit segítene? A tüzet csak Egy valaki tudja eloltani: az Úr, aki adta, hagyta. És neki gondja van ránk. Mert tudja, hogy nem az elégett élet, nem a hamu dicséri az Urat, hanem az élő, és a hívó szenvedő...

2. Krisztus boldogsága

Krisztus különféle boldogságot kínál és készíti övéinek: valakinek az élet felső hullámain adja, valakinek lent a mélyben. Tündökölni Krisztus mellett szép dolog, és sokat szeretik. De gyalázatban lenni Krisztus miatt – ezt talán senki sem szereti. Pedig mindkettő Krisztus szívéből és szeretetéből jön. Gyalázatot viselni Krisztusért azonban nem mindenkinek jut osztályrészül. Csak azoknak, aki már elbírhadják ezt a fajta „boldogságot”. És akik elég erősek, hogy el is fogadják – zúgolódás és keserűség nélkül. Példánk lehet ebben Urunk, Jézus Krisztus. A boldogság belseje/mélye még nagyobb öröm, mint a külső boldog élmény.

3. A szenvedés kioldja kezünkől lelkünket

A szenvedés néha arra is jó, hogy (végre) az Úrnak ajánljuk lelkünket. Nem mintha nem hinnénk benne. De amíg kötődünk testünkhöz-lelkünkhöz, mi akarjuk kézben tartani életünket. A szenvedés ebben változást hozhat: ráébreszt arra, hogy nem uralhatjuk életünket, és nem az fog történni, amit megálmodunk, hanem Valaki más dönti el, mi legyen velünk. Így a szenvedés kioldja (görcsös) kezünkől lelkünket, és rákényszerít, hogy bízzuk azt hű Teremtőnkre. Ő vigyáz rá akkor is, amikor már a test is meghanyatlik... amikor mi már semmit sem tehetnénk magunkért.

4. A szégyenkezés

A szégyenkezés többnyire amiatt szokott előadódni, ami kellemetlen az embereknek. Ami kényelmetlenül érinti őket személyükben, múltjukban, titkolt dolgaikban. A szégyenkezés elől az emberek legszívesebben kitérnek: nem szeretik az olyan embert, társaságot vagy helyet, ahol erre sor kerülhet. Mert nem szeretik az őszinteséget, és a meztelen valóságot. Van olyan szégyenkezés, amit vállalni kell – de nem mint szégyenkezést, hanem mint kitüntetést: a Krisztusért vállalt szenvedés. Érhetnek megjegyzések, bántalmazások, igazságtalanságok vagy gyalázkodások – még testi fájdalmak-kínzások is, mindez mit sem ér fel azzal, hogy Krisztusi lehetünk. Mert egyszer a vádak vagy gúnyok megszűnnek, s akkor hogyan nézzünk Krisztus szemébe, hogy szégyelljük őt? Fájni fog, hogy szégyelljük őt. Pedig ha kell valamit szégyellni, az nem Krisztus, hanem az, hogy még nem vagyok egészen az övé.